

Förenkla reglerna för småföretagare

MÄRTEN HYLTNER

Förenkla reglerna för småföretagare

MÅRTEN HYLTONER

Utgivet av Den Nya Valfärden

Fullt fokus på företagare - europeiska företagare ger råd till Sveriges regering (2007)
Med storebror i byxfickan - från snokande kläder till människokartor (2007)
Roligt värre (2006)
Med storbror i uppfinnarverkstan – ny digital övervakning (2006)
Med storebror i baksätet – digital övervakning av dina bilfärder (2006)
Nya Beska droppar – korta kritiska krönikor (2006)
Första hjälpen Om dina anställda blir sjuka – en liten handbok (2006, 2007)
Var tredje får inte vara med – en studie om arbetslösheten bland invandrare (2006)
Hur hög är arbetslösheten, egentligen? (2006)
Ole, dole, arbetslös – nästan 3 av 10 ungdomar 16-24 år saknar jobb (2006)
Ge de arbetslösa en chans (2006)
Så lyckas du som företagare – de bästa tipsen från svenska entreprenörer (2005)
Bakom skurkar och skandaler (2004)
Värsta krånget (2004)
Jobbet är att mata puman (2004)
Tankebok för entreprenörer – 222 citat från Aristoteles till Ingvar Kamprad (2003)
Entreprenören bakom allt – 101 svenska succéer från ABBA till ölburkar (2002)
Beska Droppar – korta kritiska krönikor (2002)
Skärp dig, Svensson – med deklARATIONEN om medborgerliga skyldigheter (2002)
Personvalsparti – bot för trötta partier (1999)
Berättelsen om jobben (1996)
Baksmällan – förutsättningar för politisk tillnyktring (1995)
Molnstoden – en vision för svenska folket (1994)

Den Nya Valfärden har även givit ut Medborgarnas Offentliga Utredningar (MOU)

MOU 2000:1 Sveriges två gränser – om invandrapolitiken
MOU 1999:1 För Sverige – på tiden!
MOU 1998:1 Samhällsmoral i praktiken
MOU 1997:1 Entreprenören i högsätet
MOU 1996:2 Kommunala företag – hot mot demokrati
MOU 1996:1 Den nya arbetsrätten – ett förslag
MOU 1995:3 Järntrianglar – förnyelsens fiende nummer ett
MOU 1995:2 Irrfärdens slut – för sunda statsfinanser
MOU 1995:1 När folkhemmets barn blivit vuxna
MOU 1994:1 HSF-modellen – patientmakt och kvalitet
MOU 1993:2 Charta Nova – politik för entreprenörskap
MOU 1993:1 Barnomsorg enligt kundvalsmodellen
MOU 1992:2 Hälso- och sjukvård för 2000-talet
MOU 1992:1 Eget val i äldreomsorgen – handledning
MOU 1991:6 Hur man säljer allmännyttetus – handledning
MOU 1991:5 På egna ben – reformera organisationsstödet
MOU 1991:4 Skolpeng hösten 92 – en handlingsplan
MOU 1991:3 Självständiga kommuner
MOU 1991:2 Sänkta skatter för en ny välfärd
MOU 1991:1 Företagsamhetens förutsättningar
MOU 1990:3 En marknad för bostäder åt alla
MOU 1990:2 Medborgarnas miljömanifest
MOU 1990:1 Minska statskulden – sälj tillgångar
MOU 1989:1 Sänkt skatt för alla
MOU 1988:1 En ny grundlag – ett förslag

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord	4
3:12 reglerna	5
19 a § lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.....	7
Reklamskatten.....	8
Luftspalt	10
Avskaffa revisionsplikten i små aktiebolag	12

Förord

Regeringen säger sig vilja minska företagens kostnader för regelkrånglet med 25 procent till 2010 och statliga myndigheter har fått i uppdrag att ta fram underlag för regelförenklingsåtgärder.

Det är ju bra, men för att lyckas krävs att regeringen prioriterar frågan. Och då verkligen prioritera i ordets egentliga mening, d.v.s. ge försteg åt regelförenklingsintresset.

Dessvärre verkar så inte vara fallet. Tvärtom, i de fall det finns ett konkurrerande intresse får regelförenklingsintresset nästan alltid stryka på foten. Till exempel finns reklamskatten fortfarande kvar trots att regeringen i fem års tid har prioriterat dess avskaffande. Med den inställningen kommer regeringen aldrig nå målet.

Här kan du läsa några punktvis sammanfattade förslag till regelförenklingsåtgärder inom områden som Den Nya Valfärden funnit angelägna vid våra kontakter med företagare runt om i landet. Om regeringen menar allvar med ambitionen att minska regelkrånglet med 25 procent till 2010 är det dags att ändra inställning och börja arbetet nu!

Stockholm november 2007

Mårten Hyltner

Företagarombudsmannen

Den Nya Valfärden

3:12 reglerna

3:12 reglerna uppfattas av många företagare som orättfärdiga. Företagare har sällan möjlighet att begagna de socialförsäkringsförmåner som kommer anställda till del och inte heller den anställningstrygghet som anställda har. Trots detta har ett skatterättsligt system byggts upp för att säkerställa att företagare, då de tar ut ersättning från sitt företag, till stor del beskattas som om vore de löntagare. Utöver det förhållandet att 3:12 reglerna upplevs som orättvisa är de dessutom krångliga och administrativt kostsamma att efterleva.

NUTEK har räknat ut att det kostar svenska företagare cirka 600 miljoner kronor per år att fylla i skatteverkets blankett K10,¹ vilken ligger till grund för fördelningen av företagarens inkomst mellan inkomstlagen tjänst och kapital. Företagens totala administrativa börda på skatteområdet uppgår enligt NUTEKs mätningar till 5,3 miljarder kronor per år.² Redan ett avskaffande av 3:12 reglerna skulle således innebära att företagarnas administrativa börda på skatteområdet minskar med 11 procent. Hur mycket Skatteverkets administrativa kostnader skulle minska är oklart.

Vilken effekt ett avskaffande av 3:12 reglerna skulle ha på de offentliga finanserna har utretts av Riksdagens utredningstjänst. Enligt en promemoria från RUT från 2005 skulle ett avskaffande av 3:12 reglerna vid den tidpunkten ha medfört en förbättring av de offentliga finanserna med 300 miljoner kronor, förutsatt att företagarna tar ut inkomst av tjänst upp till brytpunkten för statlig inkomstskatt.³ Om företagarna istället hade valt att endast ta ut inkomst av kapital skulle de offentliga finanserna, enligt samma utredning, ha ökat med 400 miljoner kronor.

¹ NUTEK, Näringslivets administrativa bördor; Inkomstskattelagen och angränsande lagstiftning (R 2005:05), s. 57f, http://www.nutek.se/content/1/c4/35/35/rapp_inkomstskattelag.pdf

² NUTEIK, Näringslivets administrativa kostnader på skatteområdet, s. 11, http://www.nutek.se/content/1/c4/35/35/sammanfattning_skatt.pdf

³ Riksdagens utredningstjänst, PM 2005-04-15, 3:12 reglerna, Dnr 2005:693

Mot den bakgrunden bör en förutsättningslös granskning av möjligheten att helt avskaffa de så kallade 3:12 reglerna ingå i den i budgetpropositionen aviserade översynen av 3:12 reglerna.

19 a § lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet⁴

Enligt 19 a § MBL skall en arbetsgivare som inte är bunden av något kollektivavtal alls fortlöpande hålla arbetstagarorganisationer som har medlemmar som är arbetstagare hos arbetsgivaren underrättade om hur verksamheten utvecklas produktionsmässigt och ekonomiskt liksom om riktlinjerna för personalpolitiken. NUTEK har beräknat den administrativa kostnaden av 19 a § MBL till 310 miljoner kronor.⁵

Enligt det EG-direktiv som ligger till grund för 19 a § MBL kan dock medlemsstaterna välja att inte tillämpa de nya bestämmelserna på företag med färre än 50 anställda eller driftställen med färre än 20 anställda.⁶ Detta på grund av att de regler som sätts upp även bör syfta till att undvika sådana administrativa, ekonomiska och rättsliga förpliktelser som kan motverka etablering och utveckling av små och medelstora företag.⁷

Det kan nämnas att LO, TCO, Landstingsförbundet, Svenska Kommunförbundet, Företagarna och Svenska Transportarbetareförbundet var motståndare till införandet av 19 a § MBL samt att Arbetsgivarverket, Svenskt Näringsliv, Bankinstitutens Arbetsgivarorganisation, Näringslivets Regelnämnd och Företagarna ansåg att Direktivets möjlighet till tröskelvärden borde ha använts.⁸

Det i direktivet angivna begränsningsregeln bör införas i Sverige. Det kan antas att lejonparten av de företag som inte har kollektivavtal är av den storleken att de skulle omfattas av begränsningsregeln och företagens regelkostnad skulle således minska med cirka 300 miljoner kronor per år till följd av förändringen.

⁴ Företagarombudsmannen har behandlat frågan i FO 2005-009, se www.dnv.se

⁵ NUTEK, Näringslivets administrativa kostnader på arbetsrättsområdet (R2006:03), s. 87, http://www.nutek.se/content/1/c4/35/35/r_2006_03.pdf

⁶ Artikel 3, Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/14/EG av den 11 mars 2002 om inrättande av en allmän ram för information till och samråd med arbetstagare i Europeiska gemenskapen

⁷ Se Direktivets ingress, punkten 19

⁸ Prop. 2004/05:148, Utvidgad rätt till information för arbetstagarorganisationer, s. 14 och s. 22

Reklamskatten⁹

Reklamskatten är komplicerad, svårtillämpad och behäftad med snedvridande konkurrens effekter. Exempelvis behöver reklamskatt inte betalas för reklam i etermedia eller på Internet. Det är svårt att finna någon ideologisk motivering till detta. Det kan ju knappast vara så i Sverige att befolkningen läser för många tidningar och ser för lite på TV. Reklamskatten är således en dålig skatt och bör därför avskaffas.

Redan 1997 slog 1996 års reklamskatteutredning fast att reklamskatten bör avskaffas eftersom den ”genom såväl sin grundkonstruktion som omvärldsutvecklingen kommit att framstå som ett omodernt och orättvist system för att ta ut skatt.”¹⁰ Reklamskatten hade då varit kritiserad under ett flertal år, bland annat av dåvarande Riksskatteverket.¹¹ Med 1996 års reklamskatteutrednings ord framstod det redan då ”... närmast som ett mysterium att skatten snart [kunde] fira 25-årsjubileum!”

Det har sedan dess rått enighet i riksdagen om att reklamskatten är dålig och egentligen bör avskaffas.¹² Sedan 2002 föreligger dessutom enighet om att avskaffandet av reklamskatten är en fråga som bör prioriteras i regeringens budgetarbete.¹³ Trots detta har reklamskatten ännu inte avskaffats.

⁹ Företagarombudsmannen har behandlat reklamskatten i ärendet FO 2005-006, se www.dnv.se

¹⁰ Avskaffa reklamskatten! (SOU 1997:53), s. 57

¹¹ A.a., s. 54

¹² Se exempelvis 1997/1998:SkU4y, 1998/1999:SkU13, 1999/2000:SkU16 och 2000/2001:SkU17

¹³ Se exempelvis 2001/2002:SkU20, 2002/2003:SkU11, 2003/2004:SkUSkU1y och 2004/2005:SkU1y

Personalliggare¹⁴

Våren 2004 tillsattes en arbetsgrupp för att göra en genomgång av olika möjligheter att använda schabloniserade inslag vid beskattningen som komplement till nuvarande skatteregler. Utfallet av arbetsgruppens arbete blev dock inte någon förenkling av skattebestämmelserna genom inslag av schablonbeskattning. Istället kom ett förslag om utökad skattekontroll i vissa branscher vilket lett fram till lagen (2006:575) om särskild skattekontroll i vissa branscher.

I praktiken innebär lagen om särskild skattekontroll i vissa branscher att kostnaden för statens kontroll av ohederliga företag inom vissa branscher till stor del vältras över till hederliga företagare i dessa branscher. Enligt Företagarombudsmannens mening är den lösningen principiellt felaktig. Den är dessutom mycket kostsam för de hederliga företagarna. Enligt Näringslivets regelnämnds beräkningar uppgår de berörda företagens administrativa kostnader för regelverket till mellan 0,5 och 1,5 miljarder kronor per år.¹⁵

Även om det är angeläget att samhället vidtar åtgärder för att motverka snedvridningar av konkurrensen till följd av att vissa oseriösa företag bryter mot lagar och regler, inklusive skattelagstiftningen, är det av yttersta vikt att de åtgärder som vidtas inte får till följd att hederliga företagare i utsatta branscher inte utsätts för ännu fler regelverk, och därtill kopplade administrativa kostnader, medan ohederliga företagare snart har hittat möjligheter att på olaglig väg ta sig runt de nya reglerna. Lagen om särskild skattekontroll i vissa branscher, och det däri införda kravet på personalliggare i restaurang- och frisörföretag bör således upphävas.

¹⁴ Företagarombudsmannen har behandlat frågan om personalliggare i FO 2005-011

¹⁵ Se Näringslivets regelnämnd, Yttrande över skatteverkets föreskrifter om särskild skattekontroll i vissa branscher, skatteverkets föreskrifter om personalliggare (den 29 september 2006)), NNR dnr 2006/167.

Luftspalt¹⁶

Luftspaltsregeln är en regel på mervärdesskattens område.¹⁷ Enligt regeln krävs för avdragsrätt i fråga om skåpbilar som används uteslutande i ett företags näringsverksamhet att det finns en luftspalt mellan förarutrymme och lastutrymme. Reglerna, som innebär att det i många fall är bilmodell istället för typ av bil eller användningsområde som avgör om ett företag medges avdrag för mervärdesskatt, förefaller utformade mest för att underlätta Skatteverkets hantering. För de företagare som nekas avdrag endast på grund av att deras bil konstruerats utan luftspalt mellan förarutrymme och lastutrymme framstår regleringen dock som orättvis och utan verklighetsförankring. Reglerna innebär dessutom en konkurrensnackdel för de biltillverkare som för sina skåpbilar valt en konstruktionslösning utan luftspalt mellan förarutrymme och lastutrymme.

Företagarombudsmannen uppmärksammade problemet med luftspaltsregeln redan 2000 och har sedan dess kontaktats av ett stort antal företagare som har drabbats av regeln. I kontakter med finansdepartementet har Företagarombudsmannen fått indikationer på att även den förra regeringen hade uppmärksammat problemet, men att den inte avsåg ändra luftspaltsregeln förrän det lagstiftningsarbete på mervärdesskatteområdet som för närvarande pågår inom EU är slutfört. Dessvärre verkar den nuvarande regeringen gå i den gamla regeringens fotspår.

Redan i april 2005 avgav Den Nya Valfärden, tillsammans med Sveriges Åkeriföretag, remissyttrande avseende Förslag till rådets direktiv med närmare regler om återbetalning av moms (Dnr: EUFi2005-5). Något direktiv på området har ännu inte antagits och ingen verkar veta när så kan ske.

¹⁶ Företagarombudsmannen har behandlat luftspaltsregeln i FO-00-001, FO-01-012, FO-02-008, FO-02-016 samt FO 2007-004, se www.dnv.se

¹⁷ Luftspaltsregeln är egentligen en kombination av 8 kap. 1 och 16 §§ samt 1 kap. 13 § mervärdesskattelagen samt Skatteverkets tolkning av dessa lagrum

Även efter avgivandet av remissyttrandet har Företagarombudsmannen vid ett flertal tillfällen kontaktats av småföretagare som drabbats av luftspaltsregeln¹⁸. Företagarombudsmannen vill därför framhålla vikten av att regeringen agerar i frågan och tar bort luftspaltsregeln även om EG-direktivet ännu inte har färdigarbetats. Att ta bort luftspaltsregeln skulle vara förhållandevis enkelt och det är högst osannolikt att regeln skulle behöva återinföras på grund av det kommande EG-direktivet.

¹⁸ Se t.ex FO 2007-004.

Avskaffa revisionsplikten i små aktiebolag

I Sverige är lagstadgat att alla aktiebolag måste ha minst en revisor och att endast den som är auktoriserad eller godkänd kan vara revisor i ett aktiebolag.¹⁹ För ett litet aktiebolag kostar det, lågt räknat, cirka 12 000 kronor per år att få sina räkenskaper reviderade, förutsatt att dessa redan är i god ordning. Det ursprungliga syftet bakom kravet på revision i aktiebolag var att tillgodose aktieägarnas intresse av att företagsledningen kontrolleras. Numera anses dock revisionen skydda även andra bolagets intressenter, till exempel de anställda, borgenärerna och kapitalmarknadens aktörer.²⁰

I de flesta små aktiebolag är ägarna en del av företagsledningen. Något behov för ägarna att kontrollera företagsledningen, det vill säga sig själva, föreligger således inte i dessa bolag. För de små aktiebolag som är registrerade/noterade på börs/marknadsplats, och därmed har ett spritt ägande, torde revision bli ett krav för notering/registrering för det fall aktiebolagslagens krav på revision i små aktiebolag avskaffas.

När det gäller övriga intressenter som numer anses skyddas av kravet på revision i aktiebolag kan noteras att anställda omfattas av olika former av skyddslagstiftning samt att skyddet för anställda inte bör vara beroende av arbetsgivarens associationsform. Vidare har banker och andra kreditinstitut möjlighet att själva skydda sig genom kräva reviderade räkenskaper som en del av kreditgivningsprocessen.

Vad gäller det allmänna, så innebär ett avskaffande av den obligatoriska revisionen endast att räkenskaperna inte är reviderade och inte någon skillnad i räkenskaperna i sig. Det allmänna, främst Skatteverket och ekobrottsmyndigheten, kommer således fortfarande ha räkenskaper att granska och för det fall ett aktiebolags redovisning inte håller måttet kan myndigheten naturligtvis kräva in förtydliganden m.m.

¹⁹ Jämför 9 kap. 1 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:836)

²⁰ Prop 2004/05:85, Ny aktiebolagslag, s. 319

Även om aktiebolagslagens krav på revision avskaffas för små aktiebolag är det troligt att många små aktiebolag ändå kommer att välja att låta revidera sina räkenskaper, bland annat på grund av krav utifrån (kreditgivare) men även på grund av att företagen upplever ett värde i revisionen. Detta förhållande kan dock inte i sig tas till intäkt för att behålla revisionsplikten för övriga små aktiebolag.

Enligt Företagarombudsmannens mening talar därför övervägande skäl för att revisionsplikten i små aktiebolag avskaffas. De flesta av EU:s medlemsstater har redan en sådan ordning. Ett avskaffande av revisionsplikten i små aktiebolag skulle dessutom på ett tydligt sätt minska regelbördan för dessa företag.

Den Nya Velfärden - en tankesmedja i tiden

Den Nya Velfärden grundades av Patrik Engellau och G Rune Berggren och är en opinionsbildande tankesmedja som arbetar för demokrati, välfärd och företagande. Vi är partipolitiskt oberoende. I snart 20 år har vi presenterat nya lösningar på gamla problem.

Företagarombudsmannen, som är en del av tankesmedjan Den Nya Velfärden, verkar för ett bättre företagarklimat genom att uppmärksamma exempel på brister i företagarklimatet.

Stiftelsen Den Nya Velfärden
Box 5625 • 114 86 Stockholm • Tel 08 – 545 038 10
Fax 08 – 611 35 62 • info@dnv.se • www.dnv.se